

4.1.4 สถาบันที่ปรากฏรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน

สถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหา “เรื่องอาเซียน” หรือชื่อรายวิชาอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันนี้ ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไป มีจำนวน 12 สถาบัน ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาลัยนานาชาติ)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ (หลักสูตรนานาชาติ)	เอเชียอาคเนย์ศึกษา “การศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแยกออกเป็นภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์และประวัติศาสตร์ พัฒนาการของหลักสูตรสาขาวิชาเอเชียอาคเนย์ศึกษา วิชานี้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่นๆ เกี่ยวกับภูมิภาคแห่งนี้” ระบบการเมืองในเอเชียอาคเนย์ “ระบบการเมืองในอดีตจนถึงปัจจุบันทั่วทั้งเอเชียอาคเนย์ การพัฒนาการในระบบต่างๆ ในชนชาติต่างๆ ความร่วมมือกันทางการเมืองในภูมิภาคเอเชีย”
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	การเมืองในชีวิตประจำวัน “หน้าที่ของพลเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับรัฐและระดับโลก ความเป็นประชาธิปไตย หน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองตนเอง การกระจายอำนาจ ผลกระทบของการเมืองโลกที่มีต่อชีวิตประจำวัน บทบาทหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ การค้าเสรี การดำรงชีวิตในภาวะโลกาภิวัตน์”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “ศึกษาถึงความหมาย ลักษณะ ขอบเขต ประวัติการศึกษา วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ ลัทธินิยม ผู้มีบทบาท ระบบนานาชาติและนโยบาย ศึกษาถึงความร่วมมือ ปฏิกริยา การต่อรอง ความเป็นกลาง การรุกรานและสงครามอันเป็นพฤติกรรมระหว่างประเทศ รวมทั้งปัจจัยควบคุมพฤติกรรมของรัฐคือ องค์การระหว่างประเทศกฎหมายระหว่างประเทศและสนธิสัญญา”
	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อ้างถึงแล้ว
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกลวิธาน	เหตุการณ์ปัจจุบันของโลก “ศึกษาถึงความหมาย ลักษณะ ขอบเขต และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน”
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม	เหตุการณ์ปัจจุบันของโลก อ้างถึงแล้ว
	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์	โลกาภิวัตน์ “การศึกษาเชิงเปรียบเทียบว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก่อนและหลังปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ทั้งด้านความเป็นรัฐ/ประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศทั้งระดับโลกและระดับภูมิภาค เศรษฐกิจระหว่างประเทศภายใต้อิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ กลุ่มประเทศเศรษฐกิจกลุ่มใหม่ และบริษัทข้ามชาติ การพัฒนาและผลกระทบจากการพัฒนา ภาคประชาสังคมกับกระแสโลกาภิวัตน์ ลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปสู่โลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21”

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน “ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง <u>ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน</u> ”
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	เทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน “ศึกษาความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมโลกหลังเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งศึกษาวิกฤตการณ์และการแก้ไขปัญหาต่างๆ <u>ความร่วมมือระหว่างประเทศ</u> การแสวงหาสันติภาพ การจัดระเบียบโลกใหม่ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในโลกปัจจุบัน ตลอดจนการปรับตัวของไทย ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดระเบียบโลกใหม่ และแนวโน้มของสังคมโลกปัจจุบัน”
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	พหุวัฒนธรรม “วัฒนธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมกับวิถีชีวิตของมนุษย์ วัฒนธรรมตะวันตก วัฒนธรรมตะวันออก การติดต่อสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การเตรียมพร้อมเพื่อการทำงานในวัฒนธรรมที่แตกต่าง <u>วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอาเซียน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกระแสโลกาภิวัตน์กับผลกระทบทางวัฒนธรรม</u> ”
มหาวิทยาลัยสยาม	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น เพื่อการสื่อสาร วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมการพิมพ์	อาเซียนใน โลกยุคใหม่ “ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน การจัดระเบียบโลกใหม่ ความสำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อโลกปัจจุบัน ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน ปัจจุบันที่มีผลต่ออาเซียน อาทิ บัญญัติทางประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สภาพการณ์และปัญหาของอาเซียนในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มประเทศอาเซียน บทบาทของอาเซียนต่อไทยและประชาคมโลก บทบาทของชาติมหาอำนาจต่ออาเซียน ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอาเซียน”
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ศึกษาจากเอกสาร “หมวดวิชาศึกษาทั่วไประดับ ปริญญาตรี”	ทักษะการดำรงชีวิตในสังคมโลก “ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเกี่ยวกับสถาบันทางสังคม การเมือง และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย และ <u>กลุ่มประเทศอาเซียน</u> ตลอดจนความแตกต่างทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ การสมาคม และการสร้างความน่าเชื่อถือในสังคม”
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ศึกษาจากเอกสาร “หลักสูตรหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป”	สังคมโลกและภูมิภาค “ศึกษาที่ตั้งและสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ในแต่ละภูมิภาคของโลก โดยส่วนรวม รวมทั้งสถานการณ์ในด้านต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะเฉพาะของผู้คน องค์กรแห่งความร่วมมือที่สำคัญระดับโลก สภาพการพัฒนา แหล่งกำเนิดหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ การเคลื่อนย้ายผู้คน ความคิด สินค้า อุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสาร ปรากฏการณ์สำคัญที่กระทบต่อประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสโลกาภิวัตน์ แนวทางของคนไทยในการปรับตัวหรือต่อสู้กับกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ให้ศึกษาเชิงลึกต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคดังกล่าว ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ปรากฏการณ์ข้ามวัฒนธรรม ความร่วมมือ มหาอำนาจในภูมิภาค <u>สภาวะการพัฒนา ปรากฏการณ์ที่กระทบต่อประชาชนในภูมิภาคและไทย ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเพื่อนบ้าน นโยบายของประเทศเพื่อนบ้าน และแนวทางในการปรับตัวของคนไทยให้เข้ากับนโยบาย</u> ”

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) สถาบันการศึกษาและหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่องอาเซียน

สถาบัน	หลักสูตร	ชื่อรายวิชา/ คำอธิบายรายวิชา
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์	อาเซียนศึกษา “ประวัติความเป็นมาและสภาพทั่วไปของกลุ่มประชาคมอาเซียน การพัฒนาประชาคมอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงของอาเซียนและความท้าทายของประเทศไทย”
วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศ	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ “ศึกษาทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ องค์กรระหว่างประเทศ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ”

จากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “อาเซียน” ด้วยชื่อรายวิชาต่างๆ กันออกไป ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีลักษณะทั้งเป็น “รายวิชาแบบเชิงเดี่ยว” และ “รายวิชาแบบเชิงบูรณาการ” มีจำนวนถึง 12 แห่ง ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่า “รายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น” แต่ก็น้อยกว่า “รายวิชาการเมืองการปกครองไทย” และรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “หน้าที่พลเมือง”

ชื่อรายวิชาที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน มีอาทิ อาเซียนศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โลกทัศน์ พหุวัฒนธรรม อาเซียนในโลกยุคใหม่ สังคมโลกและภูมิภาค และอาเซียนศึกษา เป็นต้น

ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนสาระวิชารัฐศาสตร์ในฐานะวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยไทย ด้วยรายวิชาในเนื้อหาเรื่อง “อาเซียน” ได้รับความนิยมนพอสมควร